

Utdrag ur protokoll
kollet, förddt uti
Rådstufvurättens i
Helsingfors stad
fjärde afdelning
vid behandling af
civila mål och
ärenden, den 10
december 1918.

§: -- 22.

Företogs till vidare åtgärd vid Rådstufvurättens sammanträde den 12 sistlidne november under §: 6 af protokoll et anhängiggjorda, härtill uppskjutna fordringsmålet emellan Aktiebolaget Fr. Richardt hemmahörande i Viborgs stad, kärande, samt Finlands Bank, svarande; och inställdes sig, då målet nu uppropades, käranden genom befullmäktigadt ombud vicehäradshöfdin

gen. Gustaf von Winther, samt svaranden genom sitt i målet senast anlidade ombud tjänstförrättande ombudsmannen i banken vicehäradshöfdingen Robert Palmroth; lydande ombudet von Winthers fullmakt sålunda:

"Fullmakt in blanco.

Viborg, den 5 december 1918.

Aktiebolaget Fr. Richardt.

Eskil Wahlberg. H. Richardt.

Bevittna:

E. Nissinen. J. Gummerus"

Sedan föregående sammanträdes protokoll i målet till nödiga delar genomgått, uppläste och ingaf ombudet Palmroth ett sålydande skriftligt svaromål:

"Till Rådstufvurätten i Helsingfors.

Efter Finlands Bank ågån gen stämning har Aktiebolaget

Fr Richardt i Viborg vid Råd-
stufvurättens sammanträde den
12 sistlidne november anført,
att sedan upproret utbrutit i
landet den i Wiborgs stad
funktionerande livsmedelsnäm-
den fräntagit kåranden ett
parti potatismjöl, som sedan
utminuterats bland stadens be-
folkning, hvarefter sagda livs-
medelsnämnd den 18 sistlidne
Mars å kårandens konto i
Finlands Banks kontor i Wiborg
deponerat i likvid för ifrå-
gavarande parti potatismjöl
tvåhundraåttiötusen etthundra fem-
ton (280,115) mark. Med för-
mälan att medlen i fråga o-
vedersägligen äro kårandens
egendom och i ingen händelse
kunna betraktas såsom tillhö-
rande Finlands Bank har kår-
anden yrkat Finlands Banks för-
pliktande att till kåranden

utbetala ifrågavarande tvåhundra-
åttiotusen etthundrafemton mark
jänte laga ränta från den
18 sistlidne Mars, hvarjänte
käranden gjort anspråk på skä-
lig ersättning för rättegångs-
kostnaderna.

I anledning här af får
jag å Finlands Banks väg-
nar, som beredts tillfälle att
i saken afgifva skriftligt sv-
romål, genmäla följande. Då upp-
roret i slutet af sistlidne
Januari månad utbröt i lan-
det samt såväl hufvudstaden
som hela södra delen af lan-
det inom kort, råkat i upp-
rorsmännens händer, så var en
af de första åtgärder, som
den röda ledningen vidtog, den,
att såväl Finlands Banks huf-
vudkontor som de flesta filial-
kontor öfvertogos af de upp-
roriske. Bankens lagligen till-

satte direktörer och tjänste-
män, hvilka icke ville emot-
taga order från den röda led-
ningen, voro tvungna att af-
hålla sig från tjänstgöring i
Banken och inom kort var Fin-
lands Bank annekterad af upp-
rorsmännen och dörrarna till
Bankens kassahvalf uppbrutna
Kändt är huru förvaltningen
af Banken handhades. Inom för-
loppet af några veckor var
hela Bankens förråd af sedlar
förskingradt. För att till-
fredsställa det ökade behovet
det gälde ju för den röda
ledningen att besolda och
underhålla en stor armé samt
utbetala löner åt otaliga
röda tjänstemän, sattes Ban-
kens sedelpressar i gång och
de s. k. Mannerska sedlarna
ursläpptes i rörelsen till ett
belopp, öfverstigande 77,000,000

mark. När sedan upproret kufvats och Finlands Bank jämte dess filialkontor åter öfvertagits af dess lagliga förvaltning, konstaterades att de personer, som handhaft förvaltningen af Banken under upprorstiden, förskingrat öfver 116 millioner mark. Den 30 sistlidne juni utvisade nämligen Bankens böcker att sagda förlust utgjorde 116,444,953:mark 21 penni. Vidkommande speciellt förlusterna vid Bankens kontor i Wiborg, så utgjorde den under upprorstiden uppkomna kassabristen enligt kontorets böcker 454,989 mark 29 penni. I ofvannämnda totalförlust ingår icke förenämnda 77 miljoner mark falska sedlar, ty på grund af Landtdagens beslut har Banken icke inlöst dessa sedlar. Då nu förhållandet

varit sådant som här skildrats kan Finlands Bank icke godkänna kärandens anspråk om utbekommelse af medel, som under upprorstiden tilläfväntyras inbetalats å kärandens konto i Banken. Ty det var icke till Finlands Bank, icke till landets statsbank, utan till upprorsmän och förskingrare af Bankens medel, som ifrågavarande inbetalning gjordes. Denna åsikt att Finlands Bank under upprorstiden icke varit landets statsbank har jämväl Landtdagen omfattat genom sitt omnämnda beslut att de af Banken under sagda tid utgifna sedlarna icke böra anses såsom lagligt betalningsmedel.

Men härtill kommer nu en viktig omständighet. Jag nämnda ofvan, att de s. k. Mannerska sedlarna allmänt cir-

kulerade bland allmänheten under upprorstiden. Tryckningen af dessa falska sedlar vidtog sedan under februari månad och funnos således vid tiden för ifrågavarande inbetalning i öfverflöd i Wiborg. Man har således all anledning att förmoda, ja, man kan utan att miss taga sig, påstå, att den röda lifsmedelsnämnden i Wiborg i Bankens därvarande kontor å kärandens konto inbetalat 280,115 mark i falska sedlar. Till stöd för detta påstående kan jag nämna, att då kassan i Bankens kontor i Wiborg genast efter upprorets slut uppräknades och granskades, konstaterades det, att i kassan fanns 4,029,192 mark falska sedlar.

På grund af hvad jag ofvan anförjt, emotser jag att käromålet, såsom obefogadt, måt-

te förkastas samt att käranden måtte åläggas att till Finlands Bank erlägga skälig ersättning för rättegångskostnaderna. Helsingfors, den 7 December 1918.

R. Palmroth.

Finlands Banks t. f. ombudsman

Ombudet von Winther anhöll om uppskof i målet för afgifvande af skriftligt bemötande.

Ombudet Palmroth hade icke något att anmärka emot uppskofsanhållan, derå vederbörande på tillsägelse afträdde och Rådstufvurätten

BESLÖT:

Med bifall till ombudet von Winthers anhållan uppskjutes med vidare åtgärd i målet till Rådstufvurättens sammanträde tisdagen den tjuguaåttonde (28) nästinstundande januari

klockan ett (1) efter middagen,
då parterna böra behörigen före-
träda å upprop åter för
Rättas komma, kändanden Aktie-
bolaget Fr. Richard om talan
fullföljes samt svaranden Fin-
lands Bank ifall banken önskar
varda i saken vidare hörd;
och bör kändanden då vara för-
sedd med förbehållet skriftligt
bemötande. Afsades. Ort och
tid förutskrifna.

In fidem:

Gunnar Liljeblad
G. L.